

Socialdepartementet

Statskontoret
Box 8110
104 20 Stockholm

Uppdrag att följa upp och utvärdera utredningsverksamhet avseende vissa dödsfall

Regeringens beslut

Regeringen ger Statskontoret i uppdrag att följa upp och utvärdera utredningsverksamheten vid Socialstyrelsen avseende vissa dödsfall under perioden 2008–2014. I uppdraget ingår att utreda om syftet med dödsfallsutredningar uppnåtts dels avseende barn som avlidit med anledning av brott, dels avseende kvinnor och män som avlidit med anledning av brott av närstående eller tidigare närstående. Utredningen ska innehålla en analys och uppföljning av Socialstyrelsens utredningssystem samt en analys av i vilken utsträckning utredningarna har fungerat som ett underlag för förslag till åtgärder i syfte att förebygga undvikbara skador.

Statskontoret får för uppdragets genomförande använda 400 000 kronor under 2012. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 2:6 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel, anslagsposten 9 Insatser för genomförande av ANDT-strategin. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte förbrukats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 28 februari 2013.

Statskontoret ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 oktober 2015. En delredovisning med redogörelse för uppdragets fortlöpande ska lämnas senast den 1 november 2012. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Riksdagen beslutade den 9 november 2011 om regeringens proposition Utredningar avseende vissa dödsfall (prop. 2011/12:4). De nya bestäm-

melserna innebär en utvidgning av det utredningssystem som redan finns för barn som avlidit med anledning av brott, till att även avse fall då kvinnor eller män avlidit med anledning av brott av närstående. Socialstyrelsen, som redan ansvarar för utredningar avseende barn, får ansvar för att bedriva utredningsverksamheten även avseende den nya målgruppen. Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2012. I propositionen aviserar regeringen att en lämplig myndighet bör ges i uppdrag att följa upp och utvärdera konsekvenserna av utredningsverksamheten.

Närmare om uppdraget

Av en rapport om utvecklingen av dödligt våld mot kvinnor i nära relationer (Brottsförebyggande rådet, 2007:6) framgår att nära 40 procent av gärningsmännen var missbrukare av alkohol. Regeringen beslutade den 22 december 2010 propositionen En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop. 2010/11:47). Riksdagen antog den samlade strategin den 30 mars 2011 och beslutade samtidigt om det övergripande målet för ANDT-politiken: ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk. Strategin anger mål, inriktning och prioriteringar för samhällets insatser under åren 2011–2015. Ett av de prioriterade målen i strategin är att antalet döda och skadade på grund av alkohol-, narkotika- och dopningsrelaterat våld ska minska. En viktig åtgärd för att nå detta mål är att utveckla kunskap, metodutveckling och vägledning för arbete med våldsutövare.

Varje år dör i genomsnitt sex barn med anledning av brott och 17 kvinnor och 4 män av våld från en person som de har, eller har haft, en nära relation till. I många fall har de varit i kontakt med myndigheter på grund av sin våldsutsatthet. Syftet med utredningsverksamheten är att få underlag för förslag till åtgärder som förebygger att barn far illa och att kvinnor och män utsätts för våld eller andra övergrepp av närstående eller tidigare närstående personer. Utredningsverksamheten innefattar en ingående och omfattande hantering av personuppgifter som i många fall kan vara känsliga från integritetssynpunkt. Redan i samband med införandet av lagen om utredningar avseende barn som avlidit i anledning av brott uttalade regeringen i propositionen Utredningar avseende barn som har avlidit i anledning av brott m. m. (prop. 2006/07:108 s. 58) ett behov av att utvärdera utredningsverksamheten. Antalet ärenden som omfattats av utredningsverksamheten vid Socialstyrelsen när det gäller barn har varit så få att de inte bedömts kunnat bidra till ett tillräckligt underlag för en utvärdering. När utredningsverksamheten nu utökas till att omfatta även personer som avlidit med anledning av brott av närstående eller tidigare närstående bedöms antalet ärenden öka, vilket innebär ett bredare underlag för bedömning. Det är viktigt att noga följa utvecklingen och utvärdera resultatet av utredningsverksamheten. En betydelsefull del i detta arbete är till exempel att följa upp hur

Socialstyrelsens avgränsning mot myndighetens andra verksamhetsgrenar fungerar, särskilt tillsynsverksamheten.

En jämförelse ska, i den mån det är möjligt, göras med andra länder som har liknande verksamhet, t.ex. Storbritannien och Kanada.

Statskontoret ska inhämta synpunkter från de myndigheter som berörs av underrättelse- och uppgiftsskyldigheten samt i relevanta delar även med andra berörda myndigheter. De myndigheter som berörs av underrättelse- och uppgiftsskyldigheten ska erbjuda Statskontoret erforderlig hjälp inom ramen för detta uppdrag.

För fullgörande av uppdraget behövs tillägg i 7 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) införas som ger ett sekretesskydd för de uppgifter som Statskontoret ska ta del av. Beslut om detta uppdrag gäller med förbehåll för att regeringen fattar beslut om en sådan förordningsändring.

Regeringen avser att avsätta 400 000 kronor 2014 för genomförande av uppdraget. Medlen utbetalas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för uppdraget.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Eva Franzén

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Försäkringskassan
Kammarkollegiet
Kriminalvården
Migrationsverket
Rikspolisstyrelsen
Skolverket
Socialstyrelsen
Åklagarmyndigheten